

Regeling Werken voor Derden

Preambule

Het College van Bestuur is, krachtens de Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (WHW), wettelijk belast met het bestuur en beheer van de Universiteit Leiden. Het College heeft een aantal bevoegdheden gemandateerd.

Activiteiten op het gebied van onderwijs, onderzoek en valorisatie bij de Universiteit Leiden worden gefinancierd met de rijksbijdrage, maar kunnen daarnaast ook worden gefinancierd met van derden te verkrijgen middelen.

Deze regeling ziet op de werkwijze en normen die daarbij een rol spelen. Deze regeling dient te worden aangehaald als 'Werken voor Derden 2015'.

1. Definities

- 1.1. Onderzoekfinanciering: gelden welke van derden worden ontvangen ten behoeve van het uitvoeren van onderzoek.
- 1.2. Consultancy: het ter beschikking stellen van kennis en ervaring van medewerkers aan derden voor het beantwoorden van specifieke vragen (omvat per definitie niet het doen van experimenteel werk en/of het ter beschikking stellen van beschermde kennis).
- 1.3. Beschermde kennis: kennis welke vanwege de Universiteit Leiden geheim wordt gehouden en/of welke beschermd is door rechten van intellectueel eigendom.
- 1.4. Intellectuele eigendomsrechten: alle exclusieve rechten welke worden verleend ter bescherming van kennis, in deze regeling met name auteursrechten, octrooirechten, databankrechten etc.
- 1.5. Spin-out: een zelfstandige rechtspersoon die zich hoofdzakelijk bezighoudt met het ontwikkelen en/of aanbieden van producten, processen en/of diensten gebaseerd op kennis ontwikkeld aan de Universiteit Leiden.
- 1.6. Medewerker(s): werknemers in de zin van de cao NU en personen aan wie de status van gastmedewerker is verleend, ingehuurd personeel alsmede studenten die werkzaamheden verrichten binnen de Universiteit Leiden.
- 1.7. Principal Investigator (hierna 'PI'): medewerker wiens taak het is om een project of programma te leiden, in overeenstemming met wetten, (interne) regels en afspraken, zowel ten tijde van het aanvragen als van het uitvoeren.
- 1.8. Wetenschapper: medewerker die aangesteld is in de functiefamilie Onderwijs en Onderzoek van het UFO (WP) en die namens de Universiteit Leiden de afspraken met derden (mede) inhoudelijk uitvoert.
- 1.9. Luris: de *Knowledge Exchange Office* van de Universiteit Leiden en LUMC, deskundige in zaken rond en afspraken over kennisexploitatie en intellectueel eigendom.
- 1.10. Marktconforme vergoeding: een vergoeding die bepaald wordt door de regels van de economische principes van de vrije markt.

2. Uitvoeren van activiteiten in het algemeen

- 2.1. Voor activiteiten op het gebied van onderwijs, onderzoek en valorisatie, die namens de Universiteit Leiden worden uitgevoerd voor derden, voor zover niet begrepen in de bekostiging uit de rijksbijdrage, dient een redelijke vergoeding te worden ontvangen, die ten goede komt aan de Universiteit Leiden.
- 2.2. De redelijke vergoeding wordt gebaseerd op de door het College van Bestuur vastgestelde richtlijnen.
- 2.3. Bij het uitvoeren van de activiteiten dient relevante wetgeving en regelgeving (onder meer op het gebied van milieu, arbo en fiscaliteiten) te worden nageleefd alsmede de normen en beginselen op het gebied van integriteit en ethiek met betrekking tot de wetenschapsbeoefening (Regeling Wetenschappelijke integriteit, Regeling Belangenverstrengeling¹, Nederlandse Gedragscode Wetenschapsbeoefening).
- 2.4. Met het oog op toekomstige verdiensten kan ontwikkelde kennis worden beschermd door middel van intellectuele eigendomsrechten. Voor zover dit octrooieerbare kennis omvat vraagt de Universiteit Leiden octrooien aan voor binnen de universiteit ontwikkelde kennis; dergelijke aanvragen lopen via Luris.

3. Opzet en uitvoering

- 3.1. Voorafgaand aan het uitvoeren van activiteiten dient een overeenkomst tussen Universiteit Leiden en betrokken partijen te worden aangegaan. De PI is primair verantwoordelijk voor het vormgeven van deze overeenkomst.
- 3.2. De overeenkomst dient de kernbepalingen over onder meer te leveren goederen of diensten, vergoeding en betaling te bevatten. Voorafgaand aan het aangaan van de overeenkomst dient de PI zich ervan te vergewissen dat de kernbepalingen in de overeenkomst voor de Universiteit Leiden uitvoerbaar zijn.
- 3.3. Een (beoogd) PI draagt er zowel voor als tijdens de uitvoering van een project zorg voor dat:
 - a) betrokken collega's tijdig en volledig geïnformeerd worden;
 - b) het werk binnen de redelijkerwijs te voorziene vaardigheden past van beoogde wetenschappers en andere (onderzoek)partners;
 - c) de betrokken functionele eenheid en/of afdeling de noodzakelijke faciliteiten en materialen ter beschikking kan en wil stellen;
 - d) de (concept) begroting de voorzienbare financiële risico's vermijdt en de kans op een negatief financieel resultaat tot een minimum beperkt;
 - e) relevante deskundigen tijdig de kans hebben gekregen zich uit te spreken over de juridische, personele, financiële en intellectueel eigendom aspecten van het project en hun advies zoveel mogelijk is overgenomen;
 - f) hij/zij toeziet dat betrokken wetenschappers handelen conform de wet en (interne) regelgeving (waaronder de mandaatregeling) met betrekking tot onderzoek en de met derde(n) gemaakte afspraken;
 - g) de administratie en vastlegging van het project op deugdelijke wijze gebeurt in overeenstemming met de geldende regels;
 - h) het project na afloop op basis van de binnen de eigen afdeling bestaande regels wordt gearhiveerd, of bij gebrek aan dergelijke regels bij de afdeling Documentaire Informatieverzorging en Archiefbeheer (DIA).

¹ M.i.v. 1 november 2016 vervangen door de 'Gedragscode Integriteit Universiteit Leiden 2016'.

3.4. Als intellectueel eigendomsrechten een rol spelen, is advies en ondersteuning vanuit Luris verplicht.

4. Contractonderwijs

4.1. Naast door de overheid bekostigd onderwijs verzorgt de Universiteit Leiden onderwijs aan derden (contractonderwijs).

4.2. Vereiste is dat de leidinggevende van de wetenschapper akkoord gaat met het beoogde contractonderwijs. De Universiteit Leiden regelt dat het contractonderwijs tegen marktconforme vergoeding plaatsvindt. Daarnaast dienen de rechten op het eventueel ontwikkelde onderwijsmateriaal eigendom te blijven van de Universiteit Leiden.

5. Onderzoekfinanciering

5.1. Onderzoekfinanciering van projecten kan op een van de drie onderstaande wijzen geschieden:

- a) Subsidieprojecten, hiervan is sprake bij projecten waarbij de financiering uitsluitend als subsidie wordt verstrekt. Dit is het geval wanneer aan de subsidiegever noch aan overige betrokkenen een tegenprestatie (inclusief toekomstige rechten) wordt verschaft en de resultaten vrij te publiceren zijn en de partijen de (rechten op de) eigen resultaten behouden.
- b) Samenwerkingsprojecten, hiervan is sprake bij projecten waarbij de partners in het project een gelijkwaardige relatie hebben die mede blijkt uit de inhoud van de gesloten overeenkomst. Dit is het geval wanneer de budgettering plaats vindt op basis van interne tarieven, de resultaten vrij te publiceren zijn en de partijen de (rechten op de) eigen resultaten behouden. Eventueel met als nadere afspraak dat geïnteresseerde partners tegen marktconforme condities toegang tot die resultaten (en/of rechten) krijgen voor commercieel gebruik. Samenwerkingsprojecten kunnen gesubsidieerd zijn, in welk geval de subsidievoorwaarden prevaleren boven de in dit artikel genoemde eisen.
- c) Contractonderzoek, hiervan is sprake wanneer een project (feitelijk) een opdrachtgever kent die een marktconforme vergoeding betaalt voor het uitvoeren van bepaalde activiteiten. Hiervoor dient de vergoeding ten minste gelijk te zijn aan de integrale kostprijs plus een marktconforme toeslag (zoals genoemd in de door het College van Bestuur vastgestelde tarieven). In dat geval is het in principe zo dat de derde de resultaten en eventuele rechten daarop krijgt overgedragen.

6. Consultancy

6.1. Vereiste voor Consultancy is dat de leidinggevende van de wetenschapper akkoord gaat met het adviseren, zowel wat betreft het onderwerp als wat betreft de (beoogde) opdrachtgever. Hierbij dient de leidinggevende de volgende aspecten te betrekken: de invloed op het (vervolg) onderzoek, de beschikbare tijd, de aard van het onderwerp, de (beoogde) opdrachtgever, het doel waarvoor het antwoord redelijkerwijs gebruikt wordt en andere aspecten die invloed hebben op de Universiteit Leiden.

6.2. De voorwaarden voor Consultancy zijn dat de Universiteit Leiden de afspraken maakt met de derde, dat de advisering tegen marktconforme vergoeding plaatsvindt, en dat de Universiteit Leiden de eigen resultaten en de daarop rustende rechten behoudt. Bij uitzondering draagt de Universiteit Leiden de resultaten en de daarop rustende rechten over aan de opdrachtgever, en enkel mits deze gegenereerd zijn ter beantwoording van een specifieke vraag van de genoemde opdrachtgever.

6.3. Consultancy activiteiten vallen naar hun aard buiten de regeling nevenwerkzaamheden, maar laten deze verder onverlet.

7. Spin-outs

- 7.1. De uitgangspunten van de Universiteit Leiden voor het faciliteren van Spin-outs zijn de volgende. De betrokken afdeling of functionele eenheid hecht waarde aan de geplande activiteiten van de beoogde onderneming, en deze activiteiten botsen niet met de wettelijke, ethische en praktische kaders. De (overige) betrokkenen ondervinden geen onevenredig nadeel van de beoogde activiteiten en het is waarschijnlijk dat deze tot relevant academisch onderzoek leiden. Het is daarnaast niet waarschijnlijk dat de beoogde activiteiten tot schade leiden voor de Universiteit Leiden. Tenslotte is het gezien de context (betrokkenen, kennis en financiering) aannemelijk dat de beoogde onderneming kans van slagen heeft.
- 7.2. Het CvB besluit het opzetten van een beoogde onderneming te faciliteren op voordracht van de betrokken Wetenschappelijk Directeur, door tussenkomst van de betrokken Decaan, en betrokken deskundige(n), zijnde in ieder geval Luris. De voordracht dient te worden ondersteund door direct betrokkenen:
 - a) de Wetenschappelijk Directeur dient in zijn/haar ondersteuningsbrief in ieder geval aandacht te besteden aan de wenselijkheid en impact op afdelingsniveau;
 - b) de decaan dient in zijn/haar ondersteuningsbrief in ieder geval aandacht te besteden aan de wenselijkheid en impact op facultair niveau (bijvoorbeeld aansluiting op de onderzoekagenda of relaties met belangrijke partners);
 - c) Luris dient in zijn/haar ondersteuningsbrief in ieder geval aandacht te besteden aan de kans van slagen van de onderneming in commerciële zin.
- 7.3. Een en ander laat de informatieplicht van alle betrokkenen onverlet (waaronder ook betrokken wetenschappers). Zij dienen relevante kennis en informatie te delen met leidinggevende en Luris ten behoeve van de besluitvorming. Dit omvat bijvoorbeeld afspraken rond eigendom van en zeggenschap binnen de beoogde onderneming.
- 7.4. Het faciliteren van Spin-outs kan onder meer omvatten:
 - a) het treffen van een bijzondere regeling met betrekking tot de aanstelling van wetenschappers;
 - b) het beschikbaar stellen van faciliteiten tegen een passende vergoeding;
 - c) het investeren door de Universiteit Leiden of een door haar aan te wijzen derde, al dan niet door het nemen van aandelen;
 - d) het ter beschikkingstellen van (beschermde) kennis tegen een passende vergoeding; en/of
 - e) het bieden van een andere passende ondersteuning.

8. Intellectueel eigendom en exploitatie

- 8.1. De uitgangspunten van de Universiteit Leiden voor het ter beschikking stellen van (beschermde) kennis aan derden zijn dat de derde zich redelijkerwijs inspanst om de kennis te benutten. Dit kan betekenen dat de kennis kan worden benut in zoveel mogelijk toepassingen en/of in verschillende velden en/of door andere derden of op andere plaatsen in de wereld. De derde dient daarnaast een redelijke vergoeding te betalen voor het gebruik van deze (beschermde) kennis.
- 8.2. De Universiteit Leiden verstrekt bij voorkeur licenties op haar intellectueel eigendom en draagt haar intellectuele eigendom niet over. Dit kan anders zijn wanneer de belangen van de derde(n) en de Universiteit Leiden voldoende zijn gewaarborgd. De Universiteit Leiden wijst als deskundige in zaken rond en afspraken over kennisexploitatie Luris aan.

9. Rechten medewerkers

- 9.1. De Universiteit Leiden volgt het wettelijk regime en de cao NU bij het ontstaan van intellectuele eigendomsrechten. Het onderstaande laat de toepasselijkheid van de regelingen rondom nevenwerkzaamheden, wetenschappelijke integriteit en belangenverstrengeling onverlet. Het is de eigen verantwoordelijkheid van de wetenschapper om de relevante wetenschappelijke normen te respecteren en daar naar te handelen.
- 9.2. Indien een medewerker een aanstelling als oproepkracht heeft of gastmedewerker is, dient voor de toepassing van deze regeling de Universiteit Leiden als werkgever te worden aangemerkt als het werk dat leidde tot rechten van intellectueel eigendom in het kader van werkzaamheden voor de Universiteit Leiden en/of feitelijk op de Universiteit Leiden heeft plaatsgevonden.
- 9.3. De netto opbrengst uit kennisexploitatie middels intellectueel eigendom wordt verdeeld tussen de gezamenlijke wetenschappers die de resultaten hebben behaald waar de rechten op rusten, de betrokken faculteit, en de universiteit (als instelling) volgens de verdeelsleutel 1/3:1/3:1/3, voor zover de wetenschapper(s) actief hebben meegewerkt aan het verkrijgen van bescherming en/of het maken van afspraken met derde(n). Indien de wetenschappers geen aanspraak maken, dan wordt de netto opbrengst verdeeld tussen de faculteit en de universiteit (als instelling). De netto opbrengst is de opbrengst na aftrek van kosten, zoals octrooikosten en andere kosten voor bescherming, kosten voor advies en marketing, en werkgeverslasten die zijn toe te schrijven aan de totstandkoming van de licentie dan wel de intellectuele eigendomsrechten.
- 9.4. De betrokken wetenschapper ontvangt deze vergoeding bij leven, mits hij/zij voldaan heeft de aan de bovengenoemde eis, en voor zover er sprake is van netto opbrengsten. De betrokken wetenschapper kan deze vergoeding laten uitbetalen of vrij besteden voor onderzoek. Per intellectueel eigendom wordt maximaal € 1 miljoen per persoon uitbetaald als vergoeding. Indien sprake is van meeropbrengst wordt dat deel in samenspraak met de makers cq uitvinders aangewend voor universitaire doeleinden.
- 9.5. Het nemen of bezitten van (indirecte) zeggenschap door een wetenschapper in/over een rechtspersoon die onderzoeksresultaten van de Universiteit Leiden verder ontwikkelt en/of op de markt brengt of dat probeert, is (tevens) een activiteit die geldt als nevenwerkzaamheid en is enkel toegestaan indien het CvB hiermee schriftelijk akkoord gaat, tenzij het aandelen betreft in onderneming die vrijelijk verhandeld worden op een openbare beurs. De betrokken wetenschapper dient bij de vraag om toestemming voor nevenwerk te onderbouwen waarom dergelijke zeggenschap geen risico vormt voor de Universiteit Leiden, waarbij aandacht moet worden besteed aan zaken als belangenverstrengeling, wetenschappelijke integriteit, toekomstig onderzoek en andere relevante aspecten. Indien dit samenhangt met een voorstel voor het opzetten van een Spin-out dient dit onderdeel te vormen van de afweging (en steunbrieven).

10. Slotbepalingen

- 10.1. Deze regeling treedt in werking met ingang van de dag na vaststelling ervan door het College van Bestuur.
- 10.2. Deze regeling wordt gepubliceerd op de website van de Universiteit Leiden. Alle overeenkomsten gesloten voor de dag van inwerkingtreding vallen onder de hiervoor geldende regeling (Instructie Werken met/voor derden 2008), met dien verstande dat twaalf maanden na de inwerkingtreding alle overeenkomsten door deze regeling worden beheerst.

Universiteit
Leiden

Regeling Werken voor Derden, juli 2015

Deze regeling is vastgesteld door het College van Bestuur in zijn vergadering van 7 juli 2015.

Universiteit
Leiden

Regeling Werken voor Derden, juli 2015

Toelichting bij de regeling Werken met/voor derden 2015

Inhoudsopgave

Inleiding.....	9
1 Opzet en uitvoering van activiteiten (artikel 3).....	12
2 Contractonderwijs (artikel 4).....	18
3 Consultancy (artikel 6).....	19
4 Onderzoeksfinanciering (artikel 5).....	20
5 Intellectueel eigendom en exploitatie (artikel 8).....	22
6 Spin-outs en het starten van bedrijven (artikel 7).....	26
7 Rechten van medewerkers (artikel 9).....	30

Inleiding

Activiteiten op het gebied van onderwijs, onderzoek en valorisatie bij de Universiteit Leiden worden gefinancierd met een rijksbijdrage, maar kunnen daarnaast ook worden gefinancierd met middelen die van derden zijn verkregen. Met de regeling 'Werken met Derden 2015' heeft het College van Bestuur een nadere invulling gegeven aan de werkwijze en normen die daarbij een rol spelen. In deze toelichting wordt nader beschreven wat het doel is van de betreffende regeling en hoe hier in de praktijk mee kan worden gewerkt. Deze instructie is afkomstig van het College van Bestuur en bindend voor alle medewerkers, ingehuurd personeel en studenten die werkzaamheden verrichten binnen de Universiteit Leiden. Deze regeling laat uiteraard onverlet dat ook andere relevante wet- en (interne) regelgeving altijd dienen te worden nageleefd.

De maatschappij verwacht een meer dynamische en open interactie tussen de universiteit en (in dit kader) bedrijfsmatig handelende derden. Deze interactie creëert een spanningsveld waarin alle betrokkenen zich bewust dienen te zijn van de eigen rol en de belangen die zij dienen. Het is daarom logisch dat naast commerciële aspecten wetenschappelijke en ethische aspecten (het normatieve kader voor goede wetenschapsbeoefening) een grote rol spelen bij besluitvorming op basis van deze regeling.

De Universiteit Leiden houdt bij het nemen van beslissingen in het kader van deze regeling de volgende kernwaarden in acht:

- vrijheid van geest, denken en meningsuiting;
- ongebonden ontwikkeling van de wetenschap;
- verantwoordelijkheid jegens de samenleving; en
- integriteit.

Kader

Het professionele optreden van medewerkers van de Universiteit Leiden moet binnen de kaders blijven die passen bij goede wetenschapsbeoefening. Centraal hierin staan wetenschappelijke onderbouwing, wetenschappelijke integriteit maar ook de ethische consequenties van wetenschappelijk onderzoek en innovatie, zowel binnen de Universiteit Leiden als de maatschappij als geheel.

Wetenschappelijke normen

De maatschappelijk waarde en waardering van de kennis gecreëerd aan de Universiteit Leiden en door academici in het algemeen staat of valt bij het in acht nemen van wetenschappelijke normen. De plaats die de wetenschappers en hun resultaten door de eeuwen hebben verworven, is gebaseerd op het vertrouwen in deze normen. Zowel in de omgang met andere wetenschappers als met de maatschappij is dit vertrouwen cruciaal. Zowel voor de goede naam van de betrokken wetenschapper als die van de Universiteit Leiden.

Een belangrijke norm in dit kader is transparantie. Medewerkers van de Universiteit Leiden mogen geen onzichtbare rollen of taken hebben die invloed kunnen hebben op hun professionele optreden. Met name wanneer deze onzichtbare activiteiten een commercieel karakter hebben, ontstaat een reële kans dat het bij ontdekking afbreuk doet aan de goede naam van de betrokken wetenschapper en de Universiteit Leiden. Enerzijds is dergelijke handelen vaak in strijd is met de bepalingen omtrent wetenschappelijke integriteit. Anderzijds is voor een publieke gefinancierde onderzoeksinstelling, privaat gewin van een medewerker strijdig met wettelijke bepalingen.

Een andere belangrijke norm in dit kader is belangenloosheid. Ook deze norm staat centraal in goede wetenschapsbeoefening. Medewerkers die, in dit kader, commerciële en wetenschappelijke belangen dienen, hebben verstrengelde belangen. Met name wanneer een van die belangen een privébelang dient en het andere belang professioneel van aard is, leidt dat tot een mogelijk belangenconflict.

Relevante regelingen

Binnen de universiteit zijn alle betrokkenen bij het wetenschappelijk onderwijs en onderzoek verantwoordelijk voor de instandhouding van de wetenschappelijke integriteit. Medewerkers dienen daartoe de algemene beginselen van professioneel wetenschappelijk handelen in acht te nemen. De inhoudelijke basis voor dit beleid is de Nederlandse Gedragscode van de VSNU (www.vsnu.nl) waarin vijf beginselen zijn uitgewerkt die ook door de Universiteit Leiden worden onderschreven en gelden als richtlijnen voor de universiteit en haar medewerkers als bedoeld in artikel 1.7 van de Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek. Deze beginselen zijn: eerlijkheid en zorgvuldigheid, betrouwbaarheid, controleerbaarheid, onpartijdigheid en onafhankelijkheid.

Binnen de Universiteit Leiden is een Regeling Wetenschappelijke Integriteit op grond waarvan een Vertrouwenspersoon Wetenschappelijke Integriteit en een Commissie Wetenschappelijke Integriteit zijn ingesteld. Deze regeling beschrijft de procedures rond (mogelijke) klachten over wetenschappelijke integriteit van medewerkers van de Universiteit Leiden. Het Secretariaat van de Commissie Wetenschappelijke Integriteit is gevestigd bij de afdeling Juridische Zaken, postbus 9500, 2300 RA Leiden met als bezoekadres: Rapenburg 70, 2311 EZ Leiden.

Zie in dit kader de Regeling Belangenverstrengeling². Deze regeling geeft de wetenschappers een handvat en procedure in situaties waarin sprake kan zijn van een situatie van conflicterende belangen. Ook wanneer wetenschappers een “integriteits-dilemma” ervaren in het uitvoeren van Contractonderzoek (onderdeel 4) biedt de Regeling een procedure, waarbij zowel de belangen van de wetenschapper als de belangen van de Universiteit Leiden worden beschermd.

Staatssteun

Ook voor de Universiteit Leiden geldt het wettelijk verbod op staatssteun. Als publiek gefinancierde organisatie dient de universiteit te vermijden de vrije markt te verstoren door

² Policy on conflict of Interest

bepaalde bedrijven voordelen te bieden ten opzichte van een anderen. Dit betreft niet alleen het geven van geld. Ook wanneer materialen, mensen of faciliteiten ter beschikking worden gesteld aan een bedrijf moet dat op voorwaarden die marktconform zijn. Wanneer een enkeling profiteert (door iets te krijgen of iets te besparen) en zijn concurrenten niet dat zelfde voordeel hebben, verstoort het de markt. Een dergelijke verstoring is staatssteun en is behoudens specifieke omstandigheden ongewenst en verboden.

Om die reden vraagt de Universiteit Leiden dan ook een tegenprestatie voor de activiteiten die zij voor derden verricht, in de vorm van een redelijke vergoeding. Niet alleen voor gebruik van beschermde kennis maar ook voor toegang tot apparatuur of voor het doen van (vervolg)onderzoek. Ook overheidssubsidies kunnen een vorm van staatssteun zijn. Om die reden worden subsidieregelingen getoetst op hun verstorende effect. Er moeten ook voldoende waarborgen zijn dat er geen (feitelijke) discriminatie van bepaalde bedrijven of instellingen optreedt.

Marktconforme vergoeding

Wanneer er sprake is van een redelijke vergoeding is afhankelijk van de context. In gevallen waarbij commerciële partijen betrokken zijn wordt er ook wel gesproken van een marktconforme vergoeding waarmee een nadere invulling wordt gegeven aan wat een redelijke vergoeding inhoudt. De ondergrens hiervan wordt bepaald door de tarievenlijst die is vastgesteld door het College van Bestuur.

Uitgangspunt is dat onderzoek of een andere vorm van dienstverlening aan derden wordt verstrekt tegen een vergoeding die minstens gelijk is aan het integraal tarief. Het integrale tarief dekt naast de kosten van de medewerker(s) ook die van de organisatie van de Universiteit Leiden, zoals het gebruik van een laboratorium of andere werkplek. Bij opdrachten op de zogenoemde vrije markt dient de vergoeding daarnaast een component markttoeslag of 'winst' te omvatten, zoals een bedrijf dat ook zou berekenen. Een marktconform tarief bestaat in ieder geval uit de integrale kostprijs plus een markttoeslag.

Wanneer de gefinancierde activiteiten plaatsvinden op basis van een vergoeding die is gebaseerd op subsidieregelingen waarbij de financiële tegenprestatie niet voldoende is om de integrale kosten te dekken, dan zal de eenheid en/of afdeling een afweging moeten maken of het verschil tussen de subsidie en de integrale kosten opweegt tegen de kwalitatieve voordelen van het uitvoeren van de betreffende activiteiten.

Enkele voorbeelden vanuit de praktijk. De Universiteit Leiden staat bijvoorbeeld in beginsel positief tegenover een overeenkomst waarin een bedrijf bereid is om €100.000 bij te dragen aan een PhD-plaats voor een specifiek project in ruil voor een niet-exclusieve licentie op de toekomstige resultaten uit dit beoogde project. Wanneer dit bedrijf een exclusieve licentie zou willen verkrijgen dan dient de onderneming de volledige kosten van deze onderzoekplaats te financieren. Dat betekent dat naast de salariskosten, ook kosten voor huisvesting, gebruik van laboratoria, e.d. voor rekening van deze onderneming komen.

Een voorbeeld van samenwerking waarbij er sprake kan zijn van een gelijkwaardige relatie is het geval waarin een derde kostbaar materiaal ter beschikking stelt waar de onderzoeker zijn onderzoek op kan verrichten. Ook in dit geval blijft het uitgangspunt dat voor een (niet-) exclusieve licentie in beginsel een redelijke vergoeding verschuldigd is en de Universiteit Leiden de kennis beschikbaar wil houden voor toekomstig onderzoek en onderwijs. In dit geval zal ook de waarde van het ter beschikking gestelde materiaal van belang zijn bij de beoordeling in hoeverre er een licentie verstrekt kan worden in het licht van de eerder genoemde wet- en regelgeving. In de praktijk kan het voorkomen dat een organisatie de waarde van het materiaal zo hoog vindt dat zij voor het ter beschikking stellen van het materiaal een kosteloze licentie wensen. De vraag die dan ten minste beantwoord moeten worden is of de economisch waarde van het materiaal zo hoog is er gesproken kan worden van een redelijke vergoeding. Daarbij dient tevens een onderscheid gemaakt te worden tussen een exclusieve en een (niet-)exclusieve licentie.

1 Opzet en uitvoering van activiteiten (artikel 3)

Om op een professionele wijze uitvoering te kunnen geven aan activiteiten die de Universiteit Leiden voor en/of met derden verricht dient er aandacht te zijn voor de wijze waarop de activiteiten worden opgezet en uitgevoerd. In het proces van het opzetten tot het afsluiten van een project zijn verschillen actoren betrokken. De Principal Investigator (PI) is primair verantwoordelijk voor het opzetten en uitvoeren van deze activiteiten, inclusief het bepalen van de haalbaarheid ervan. De PI kan hierbij hulp krijgen van verschillende relevante deskundigen, bijvoorbeeld op juridisch, HRM of financieel gebied. Zij hebben vaak al ervaring opgedaan in eerdere projecten en staan klaar om eventuele vragen te beantwoorden.

De Principal Investigator (PI) is primair verantwoordelijk voor een project

De Principal Investigator (PI) dient voorafgaand aan het uitvoeren van de beoogde activiteiten afspraken uit te werken waarin alle plannen, rechten en plichten over het uitvoeren van de beoogde activiteiten zijn vastgelegd. Daarnaast draagt de PI er zowel voor als tijdens de uitvoering van een project zorg voor dat:

- a) betrokken collega's tijdig en volledig geïnformeerd worden;
- b) het werk binnen de redelijkerwijs te voorziene vaardigheden past van beoogde wetenschappers en andere (onderzoeks)partners;
- c) de betrokken functionele eenheid en/of afdeling de noodzakelijke faciliteiten en materialen ter beschikking kan en wil stellen;
- d) de (concept) begroting de voorzienbare financiële risico's vermijdt en de kans op een negatief financieel resultaat tot een minimum beperkt;
- e) relevante deskundigen tijdig de kans hebben gekregen zich uit te spreken over de juridische, personele, financiële en intellectueel eigendoms aspecten van het project en hun advies zoveel mogelijk is overgenomen;

- f) hij/zij toeziet dat betrokken wetenschappers handelen conform de wet, en conform (interne) regelgeving (waaronder de mandaatregeling) met betrekking tot onderzoek en de met de derde(n) gemaakte afspraken;
- g) de administratie en vastlegging van het project op deugdelijke wijze gebeurt in overeenstemming met de geldende regels;
- h) het project na afloop op basis van de binnen de eigen afdeling bestaande regels wordt gearhiveerd, of bij gebrek aan dergelijke regels bij de Documentaire Informatieverzorging en Archiefbeheer.

Sluiten van een overeenkomst voorafgaand aan het uitvoeren van activiteiten

Nadat partijen overeenstemming hebben bereikt over het uit te voeren werk dienen de gemaakte afspraken te worden vastgelegd in een overeenkomst. Deze overeenkomst bevat ten minste de kernbepalingen over de duur van de overeenkomst, de prestatie die partijen verrichten, de vergoeding die daar tegenover staat en de wijze waarop de betaling plaatsvindt, alsmede bepalingen rondom geheimhouding, intellectuele eigendom. Daarnaast wordt er (indien nodig) nadere afspraken gemaakt over de wettelijke en contractuele aansprakelijkheid en het op de afspraken toepasselijk recht. Dit laatste is het geval als buitenlandse derden betrokken zijn.

Ondersteuning door collega's (onder e)

De PI wordt bij de voorbereiding en bij de uitvoering ondersteund door andere medewerkers van de universiteit. Voor vragen op het gebied van personeel kan men terecht bij P&O en voor financiële zaken bij de afdeling financiën van de afdeling of faculteit. Verder biedt de afdeling Juridische Zaken een brede ondersteuning ten aanzien van op te stellen overeenkomsten. Wanneer intellectueel eigendomsrechten een rol spelen, is advies en ondersteuning vanuit Luris verplicht.

Tijdig en expliciet bespreken

Alle contractuele bepalingen dienen in een vroeg stadium met de toekomstige contractspartner te worden besproken om te voorkomen dat wegens een gebrek aan tijd de overeenkomst niet kan worden ondertekend. Dit geldt ook voor het samenwerken met collega's. De bepalingen kunnen dus niet pas aan de orde te komen op het moment dat partijen over wens te gaan tot ondertekening van de overeenkomst. Een goede overeenkomst is maatwerk; een overeenkomst die inhoudelijk specifiek is afgestemd op de betreffende opdracht.

Naleven van relevante wet- en (interne) regelgeving (onder f)

Bij het uitvoeren van de activiteiten dient relevante wetgeving en regelgeving in acht te worden genomen. Denk hierbij aan wetgeving rondom het voeren van een administratie, privacy, milieu, arbo en inkopen. Het is ten minste zo belangrijk dat ook de normen en beginselen op het gebied van integriteit en ethiek met betrekking tot de wetenschapsbeoefening worden nageleefd.

Mandaatregeling (wie mag welke overeenkomst tekenen)

De door het College van Bestuur vastgestelde mandaatregeling maakt duidelijk wie er voor bepaalde overeenkomsten mag tekenen. Het College van Bestuur is te allen tijde tekeningsbevoegd. Voor bepaalde beheerstaken binnen de faculteiten heeft het College van Bestuur ook aan de faculteitsbesturen een mandaat verleend; het faculteitsbestuur kan vervolgens bepaalde beheerstaken mandateren naar functionarissen binnen de faculteit.

Alle overeenkomsten waarbij er sprake is van overdracht van intellectueel eigendomsrecht worden door het College van Bestuur ondertekend. Bij contractonderzoek dienen de resultaten in de regel aan de derde te worden overgedragen. In die gevallen is enkel het College van Bestuur bevoegd de overeenkomst te sluiten.

Faculteitsbesturen hebben een mandaat om de overige overeenkomsten te sluiten, voor zover de waarde van de overeenkomst onder de €450.000,- blijft. De waarde van de overeenkomst, zoals hierboven genoemd, is het bedrag dat de Universiteit Leiden aan zekere ontvangsten en/of uitgaven heeft in het kader van de afspraken. Het kan ook het budget zijn van de activiteiten van de Universiteit Leiden. De hoogste van de twee dient als maatstaf.

NWO en EU overeenkomsten hebben in dit kader een aparte plek. Projecten met NWO op basis van de Subsidieregeling NWO gefinancierde projecten (waar geen andere partijen bij betrokken zijn) mogen, ook als de waarde boven de € 450.000,- is, door het faculteitsbestuur getekend

2. Contractwaarde > k€450 (tenzij NWO/EU)	College van Bestuur tekent
3. NWO (betrokkenheid andere partijen)	College van Bestuur tekent
4. EU (H2020)	Faculteitsbestuur tekent
5. CDA/NDA/MTA	Faculteitsbestuur of gemandateerde tekent
6. NWO (zonder betrokkenheid andere partijen)	Faculteitsbestuur of gemandateerde tekent
7. Overig	Faculteitsbestuur of gemandateerde tekent

Indien de overeenkomst door het College van Bestuur ondertekend dient te worden dan wordt de te ondertekenen overeenkomst aan het College aangeboden voorzien van de 'Request for Approval' (RfA), waarop Luris haar advies vermeldt. Als het faculteitsbestuur of een gemandateerde tekent en Luris advies moet uitbrengen (bij een CDA of MTA met verdergaande rechten of plichten of een overige overeenkomst met commercieel gebruik) dan wordt eveneens door middel van de RfA advies gevraagd aan Luris.

Administratie van het project (onder g)

De administratie en vastlegging van het project gebeurt op deugdelijke wijze en in overeenstemming met zowel de wettelijke als intern geldende regels (o.a. de Richtlijn Projectbeheer). De afdeling financiën van de faculteit verzorgt de ondersteuning op dit gebied.

Bepaalde overeenkomsten stellen tijdschrijven verplicht voor alle (direct en indirect) bij de opdracht betrokken medewerkers. In SAP Selfservice is daarvoor een module beschikbaar waarmee op een uniforme en makkelijk toegankelijke manier tijdsregistratie kan plaatsvinden. Opdrachtgevers stellen vaak specifieke eisen als het gaat om tijdschrijven. Zo is bijvoorbeeld maandelijkse goedkeuring door een leidinggevende en integraal tijdschrijven door betreffende medewerkers verplicht.

De financiële administratie stelt op verzoek facturen en een signaallijst op waar alle opdrachten met de vaste factureringmomenten per maand staan aangegeven. Voor opdrachten waar deze momenten niet vast staan, wordt door de financiële administratie een factuurschema opgesteld waarvan in opdracht van de projectleider kan worden afgeweken.

Afrekening

Aan het eind van de opdracht zorgt de projectleider ervoor dat er in overleg met de afdeling financiën een afrekening wordt opgesteld. Afhankelijk van de gemaakte afspraken (voor-/nacalculatie) kan er verrekening plaatsvinden. Hierbij dienen de reeds gefactureerde bedragen te worden betrokken. Belangrijk is om daarbij te kijken of deze bedragen ook daadwerkelijk zijn ontvangen. In de afrekening dienen kosten die nog verwacht te worden gemaakt na het gereedkomen van de opdracht (inclusief garantiewerk) te worden verwerkt. Al dan niet wordt de afrekening voorzien van een controleverklaring (zie kopje "controleverklaring").

Afsluiten dossier

Bij het afsluiten van het project dient het dossier alle relevante zaken te bevatten. Het dossier dient volgens de wettelijk bewaartermijn zeven jaar te worden bewaard.

Controleverklaring

Als de afgesloten overeenkomst één of meerdere accountantscontroles eist, zal de financiële administratie tijdig met de afdeling AIC (Audit & Interne controle) afspraken maken over de accountantscontrole. De afdeling AIC controleert het dossier en coördineert het proces van accountantscontrole en zorgt voor afstemming met de externe accountant. De accountantscontrole kan pas worden aangevraagd als aan alle specifieke voorwaarden van het betreffende project is voldaan. Meerkosten bij een onvolledig dossier komen ten laste van de eenheid en/of afdeling.

2 Contractonderwijs (artikel 4)

De Universiteit Leiden verzorgt naast het door de overheid bekostigde onderwijs voor haar studenten ook onderwijs in de vorm van commerciële dienstverlening onder meer door het aanbieden van opleidingen en cursussen (contractonderwijs). Dit is meestal het geval wanneer het onderwijs is dat wordt gegeven aan mensen die niet zijn ingeschreven als student en die deelnemers (of hun werkgever) bepalen wat de inhoud is. Zeker wanneer er een vergoeding betaald wordt door (of namens) de deelnemers is er als snel sprake van een afspraak en dus contractonderwijs. Ook wanneer er door de deelnemers een certificaat (of iets dergelijks) wordt ontvangen is dit een aanwijzing dat het contractonderwijs is.

Het contractonderwijs kan bijvoorbeeld plaatsvinden in het kader van een beroepsopleiding, een eenmalige training of onderdeel zijn van een omvangrijker aanbod. In vrijwel al deze gevallen zijn er (internationale) bedrijven actief met (vergelijkbare) activiteiten. Op deze commerciële markt handelt de universiteit daarom als een commerciële marktpartij en vraagt voor haar diensten dan ook een marktconforme vergoeding.

Studium Generale of andere publiekslezingen zijn naar hun aard (toegang, onderwerp en frequentie) geen contractonderwijs en vallen dus buiten deze regeling. Dit omdat de deelnemers geen inspraak op de inhoud hebben, geen vergoeding betalen en geen certificaat ontvangen voor deelname. In diverse gevallen kan een voordracht voldoen aan een deel van de criteria. Of het dan om contractonderwijs gaat is een kwestie van afwegen van het belang van de verschillende aspecten. Als een commerciële organisatie een soortgelijk initiatief ontplooit is er echter al snel sprake van contractonderwijs, ongeacht de keuzes die de Universiteit Leiden maakt in opzet of uitvoering.

Geven van contractonderwijs door medewerker

Wanneer een wetenschapper in diensttijd onderwijs aan derden wenst te geven als onderdeel van commerciële dienstverlening dan dient hij voorafgaand aan het geven van dit contractonderwijs toestemming te hebben van zijn leidinggevende. De wetenschapper die dit buiten werktijd wenst te doen, zal dit moeten toetsen aan de regeling nevenwerkzaamheden.

Afspraken met derden inzake contractonderwijs

Bij het geven van contractonderwijs maakt de Universiteit Leiden afspraken met derden over de te leveren dienst en de daarvoor te betalen marktconforme vergoeding. De rechten op het eventueel ontwikkelde onderwijsmateriaal dienen in beginsel eigendom te blijven van de Universiteit Leiden. Ondersteuning vanuit Luris is verplicht wanneer intellectuele eigendomsrechten een rol spelen in een overeenkomst. Voor het vormgeven van (andere) overeenkomsten kan de hulp van de afdeling Juridische Zaken worden gevraagd.

3 Consultancy (artikel 6)

Het is mogelijk dat de Universiteit Leiden kennis en ervaring van wetenschappers ter beschikking stelt aan derden in de vorm van het geven van advies in ruil voor een tegenprestatie (consultancy). Het gaat in beginsel om het toepassen van specialistische kennis om een gerichte vraag van de derde te beantwoorden. Doordat de vraag zo specifiek is voor de context van de vraagsteller (bijvoorbeeld uit diens R&D activiteiten of bedrijfsproblematiek) is het antwoord meestal niet interessant voor algemeen wetenschappelijk werk. Dat maakt het mogelijk om afspraken te maken over het gebruik van het antwoord dat namens de Universiteit Leiden wordt gegeven. De derde kan dat bijvoorbeeld exclusief gebruiken zonder dat de wetenschap hindert omdat het alleen van toepassing is op de context van de vraagsteller. De Universiteit Leiden kan daarom afspreken om de gegevens die worden ontvangen van de derde geheim worden gehouden. Open onderzoeksvragen zijn om daarom geen consultancy.

Beperkingen ten aanzien van de te verrichten werkzaamheden

De wetenschapper mag bij het verrichten van deze adviesdiensten geen beschermde kennis van de Universiteit Leiden ter beschikking stellen of werkzaamheden verrichten die bestaan uit het doen van experimenteel werk. Wanneer dat wel beoogd is, is er waarschijnlijk sprake van onderzoeksfinanciering en gelden er andere voorwaarden (onderdeel 4).

Toestemming van de leidinggevende

Voorafgaand aan het verrichten van de hier bedoelde diensten is toestemming nodig van de leidinggevende. De leidinggevende dient akkoord te gaan met het geven van advies, zowel wat betreft het onderwerp als wat betreft de (beoogde) opdrachtgever. Bij het nemen van een beslissing hierover dienen ten minste de volgende aspecten te worden betrokken:

- de invloed op het (vervolg) onderzoek;
- de beschikbare tijd;
- de aard van het onderwerp;
- de (beoogde) opdrachtgever;
- het doel waarvoor het antwoord redelijkerwijs gebruikt wordt; en
- andere aspecten die invloed hebben op de Universiteit Leiden en het onderzoek.

Advisering tegen een marktconforme vergoeding

De Universiteit Leiden levert de advisering tegen marktconforme vergoeding (zie ook onderdeel 1). De Universiteit Leiden verstrekt bij voorkeur licenties op haar intellectueel eigendom en draagt haar intellectuele eigendomsrechten niet over, om haar maatschappelijke en wetenschappelijke belangen te bewaken. Wanneer in een overeenkomst intellectueel eigendomsrechten een rol spelen dan is ondersteuning vanuit Luris verplicht. Voor het vormgeven van (andere) overeenkomsten kan de hulp van de afdeling Juridische Zaken worden gevraagd.

4 Onderzoeksfinanciering (artikel 5)

Het financieren van projecten kan op één van de drie onderstaande wijzen plaatsvinden. De titel (subsidie of contract) is daarvoor niet maatgevend. Waar naar moet worden gekeken zijn de voorwaarden waaronder de activiteiten plaatsvinden.

Het komt ook voor dat een bedrijf waardevolle kennis of waardevol materiaal inbrengt waar de wetenschapper zijn onderzoek op mag verrichten zolang hij de resultaten maar met de onderneming deelt. In welke categorie projecten dit voorbeeld valt is in het algemeen niet te zeggen. Daarvoor zal onder meer van belang zijn welke waarde het onderzoeksobject vertegenwoordigt (in het contract) en welke afspraken de onderneming wenst te maken ten aanzien van de resultaten. Zijn deze resultaten geheim en exclusief of mogen de resultaten worden gedeeld nadat er eventueel octrooi op is aangevraagd. Zo bestaan er in de praktijk veel varianten die per geval zullen moeten worden beoordeeld. Omdat advies en ondersteuning vanuit Luris verplicht is wanneer intellectueel eigendomsrechten een rol spelen, dient Luris tijdig te worden betrokken.

Subsidieprojecten

Van subsidieprojecten is sprake bij projecten waarbij de financiering uitsluitend als subsidie wordt verstrekt. Dit is het geval wanneer aan de subsidiegever noch aan overige betrokkenen een tegenprestatie (inclusief toekomstige rechten) wordt verschafte en de resultaten vrij te publiceren zijn en de partijen de (rechten op de) eigen resultaten behouden. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan de NWO-subsidies zoals VENI, VIDI en VICI. Maar ook ERC grants zijn hiervan voorbeelden.

Samenwerkingsprojecten

Van samenwerkingsprojecten is sprake bij projecten waarbij de partners in het project een gelijkwaardige relatie hebben die blijkt uit de inhoud van de gesloten overeenkomst. Dit is het geval wanneer de budgettering plaats vindt op basis van interne tarieven, de resultaten vrij te publiceren zijn en de partijen de (rechten op de) eigen resultaten behouden. Eventueel met als nadere afspraak dat geïnteresseerde partners tegen marktconforme condities toegang tot die resultaten (en/of rechten) krijgen voor commercieel gebruik.

Dergelijke samenwerkingsprojecten kunnen gesubsidieerd zijn. Een voorbeeld van een dergelijk samenwerkingsverband kan worden gevonden in een OTP/STW-project, waarbij STW vaak zelf een deel van de rechten op de resultaten behoudt. Een dergelijk project is dus een samenwerkingsproject en geen subsidieproject.

Een ander voorbeeld is een samenwerking met een private partij waarbij de samenwerking gelijkwaardig is en de partijen de rechten op de eigen resultaten behouden. Het is heel gebruikelijk dat de commerciële partij dan wel een optierecht krijgt. Dit betekent dat wanneer het project resultaten oplevert die interessant zijn voor de derde, de Universiteit Leiden vervolgsafspraken

maakt met die derde over het gebruik van die resultaten. Wanneer de private partij het onderzoek financiert en de resultaten wenst te verkrijgen (zonder verdere betaling) dan is er sprake van Contractonderzoek.

Contractonderzoek

Van Contractonderzoek is sprake wanneer een project (feitelijk) een opdrachtgever kent voor het uitvoeren van bepaalde activiteiten en de opdrachtgever voor het uitvoeren van de activiteiten een vergoeding betaalt. De te betalen vergoeding dient marktconform te zijn zoals nader toegelicht in onderdeel 5. Bij het betalen van een marktconforme vergoeding bij contractonderzoek geldt in beginsel dat de opdrachtgever de resultaten en eventuele rechten daarop krijgt overgedragen. Een voorbeeld hiervan zijn opdrachten vanuit het bedrijfsleven of de overheid om een onderzoek te verrichten naar een bepaald onderwerp of thema. Bij voorkeur blijft de Universiteit Leiden wel de vrijheid doen om vervolg onderzoek te doen, al is het acceptabel dat de gegevens die van de opdrachtgever zijn verkregen daarvoor niet mogen worden gebruikt.

5 Intellectueel eigendom en exploitatie (artikel 8)

Uitgangspunten

Bescherming van kennis door middel van intellectueel eigendom biedt de mogelijkheid om vervolgonderzoek en commercieel gebruik (door derden) van die kennis te combineren. Met derden kunnen nadere afspraken worden gemaakt over toegang tot en gebruik van dergelijk intellectueel eigendom. Bijvoorbeeld in het geval dat er kennis wordt ontwikkeld in het kader van een (onderzoeks)project of wanneer het gaat om licenties op kennis die al eerder is ontwikkeld.

In overeenkomsten met derden vormen de afspraken over intellectueel eigendom en het gebruik daarom vaak een belangrijk onderdeel. Zo kunnen subsidieverstrekkers voorwaarden stellen en in de af te sluiten overeenkomsten specifieke eisen stellen aan het eigenaarschap van nieuwe kennis (verbeteringen) of aan de ter beschikkingstelling daarvan (bv. open access). Bij het aanvragen van subsidies dient hiermee rekening te worden gehouden. Indien nodig worden hierover door partijen voorafgaand aan indiening van een subsidieaanvraag afspraken gemaakt, bijvoorbeeld in de vorm van een samenwerkingsovereenkomst of consortium agreement. Dat is bijvoorbeeld nodig wanneer de wetenschapper zelf in een onderzoek gebruik wil maken van een uitvinding of materiaal van een ander om daar vervolgonderzoek op te doen.

Belang en waarde

Om voor bedrijfsmatig werkende maatschappelijke partners het gebruik van kennis (exploitatie) interessant te maken, moet deze (semi-)exclusief zijn. Dit kan door geheimhouding of door bescherming met intellectuele eigendomsrechten. Beide opties geven de gebruiker een mogelijkheid die anderen niet hebben. De waarde die de mogelijkheid vertegenwoordigt is het concurrentievoordeel. Omdat deze uitsluiting van breed maatschappelijk gebruik van kennis niet strookt met de kerntaak van de Universiteit Leiden, moeten goede afspraken worden gemaakt met de derde(n) die gebruik maken van die kennis op een (semi-)exclusieve manier.

Vanuit haar maatschappelijke taak als wetenschappelijke kennisinstelling hanteert de Universiteit Leiden als uitgangpunt dat voor het ter beschikking stellen van (beschermd) kennis aan derden voorop staat dat de derde zich redelijkerwijs inspant om de kennis te benutten. Bijvoorbeeld door de kennis te benutten in zoveel mogelijk toepassingen, in verschillende domeinen, door derden of op andere plaatsen in de wereld. Dit om er voor te zorgen dat de kans dat de kennis effectief wordt benut zo groot mogelijk is.

Daarnaast moet deze (feitelijke) exclusiviteit gecompenseerd worden. Dit tegen de achtergrond dat door (deels) publiek gefinancierd onderzoek voor een enkel bedrijf of enkele bedrijven een voordeel heeft, botst met het verbod op staatssteun als daar geen marktconforme vergoeding tegenover staat. Dit is ook de reden waarom exclusieve rechten niet kunnen worden weggeven. Deze vergoeding is op die manier een weerspiegeling van de waarde die het (semi-) exclusief beschikbaar hebben van de kennis vertegenwoordigt. Deze vergoeding stelt de Universiteit Leiden in staat om nieuw onderzoek te doen. Zeker wanneer de kennis (bijvoorbeeld door

geheimhouding) niet beschikbaar is voor onderzoek, onderwijs en (op langere termijn) breed gebruik is de omvang van de compensatie van groot belang voor de Universiteit Leiden.

Tenslotte spelen normen met betrekking tot wetenschappelijke integriteit en ethiek een rol bij het maken van afspraken en het maken van een partnerkeuze. De Universiteit Leiden hanteert hierbij het principe dat een relatie met een derde geen schade mag toebrengen aan de goede naam van wetenschap en de Universiteit Leiden door het schenden van de kernwaarden en genoemde normen. Toezicht en beheersing van de afspraken is daarom van belang.

Om al deze redenen verstrekt de Universiteit Leiden verstrekt bij voorkeur licenties op haar intellectueel eigendom om haar maatschappelijke en wetenschappelijke belangen te bewaken. Op die manier kan er makkelijker worden ingegrepen worden als een partner zich niet aan de afspraken houdt. Van overdracht van intellectueel eigendom kan enkel sprake zijn wanneer de belangen van de derde(n) en de Universiteit Leiden voldoende zijn gewaarborgd. Voor het maken van afspraken waarbij het eigendom van kennis overgaat naar een derde partij is expliciete goedkeuring nodig van het College van Bestuur.

Eigendom & bescherming van kennis

De Universiteit Leiden volgt het wettelijk regime en de toepasselijke CAO-NU bij het ontstaan van intellectuele eigendomsrechten. Dat betekent dat intellectueel eigendom van nieuwe kennis en uitvindingen bij de werkgever ligt van diegene die de kennis heeft gegenereerd. De werknemer heeft hierbij de verplichting om een potentiële uitvinding in een zo vroeg mogelijk stadium aan de werkgever te melden. Ook voor kennis die door medewerkers van de universiteit in projecten met derden wordt gegenereerd ligt het eigendomsrecht bij de universiteit. Let op dat onbeschermde kennis geen eigenaar heeft. Wanneer die wordt gedeeld zonder dat er afgesproken is wat de ontvanger mag doen met de kennis (qua gebruik en verder verspreiden) dan is de ontvanger vrij te doen wat hij/zij wil met de ontvangen kennis.

Voor kennis en uitvindingen die door studenten worden gegenereerd berust het eigendomsrecht bij de student. Om deze reden dienen altijd aanvullende afspraken te worden gemaakt voor het betrekken van studenten in werkzaamheden met derden. Hierbij kan de student worden gevraagd afstand te doen van de intellectueel eigendomsrechten in ruil voor de verkrijging van vergelijkbare rechten als die van een werknemer inclusief regelingen omtrent vergoedingen. Dit geldt ook in gevallen waarin een student of een derde, die niet in dienst is van de universiteit, een website maakt of een softwareprogramma schrijft die in een intern of extern project wordt gebruikt.

De gebruiksrechten op kennis kunnen naast auteursrecht door octrooirecht, merkenrecht en modellenrecht worden beschermd. Met betrekking tot vragen inzake auteursrechten op publicaties kan contact worden opgenomen met het Auteursrechten Informatiepunt of met de afdeling Juridische Zaken.

Intellectuele eigendomsrechten uit samenwerking met derden

In samenwerking met derden komt het regelmatig voor dat naast de Universiteit Leiden meerdere partijen hebben bijgedragen aan een nieuwe vinding. Bijvoorbeeld wanneer er sprake is van een samenwerking met andere universiteiten of bedrijven. In dat geval zijn de uitvinders vaak werkzaam zijn bij verschillende werkgevers. Wanneer de betrokkenen partijen voor deze nieuwe vinding een octrooi willen aanvragen dan dienen zij voorafgaand aan de octrooiaanvraag afspraken te maken over de eigendomsbijdrage van betrokkenen en de wijze waarop zij omgaan met de kosten, de handhaving en de exploitatie van het octrooi. Octrooien dienen te allen tijde op naam gesteld te worden van de gezamenlijke eigenaren, met correcte vermelding van de betrokken uitvinders en werkgever. De medewerkers van de universiteit dienen altijd de Universiteit Leiden als werkgevers te vermelden.

Octrooien of patenten

Octrooien (ook vaak patenten genoemd) zijn commerciële rechten die door bedrijven gebruikt worden om (semi-)exclusief de investering in onderzoek en ontwikkeling terug te verdienen. Het recht is te verhandelen dus het hoeven niet hun eigen kosten te zijn die worden terugverdiend. Het biedt bescherming tegen commercieel gebruik van de beschermde vinding door degenen die geen recht hebben. Daarnaast moet de uitvinding worden beschreven (zodat derden die kunnen kennen en er van kunnen leren) en het recht is beperkt tot 20 jaar na de eerste indiening bij de officiële instantie. Het vertegenwoordigt een commerciële waarde voor zover het een concurrentievoordeel biedt.

Gezien de kosten voor het aanvragen en beheer van de octrooiaanvragen de eerste 30 maanden (ongeveer 25.000 €) moet er voor de Universiteit Leiden reële kans zijn dat er bedrijven geïnteresseerd zijn in toegang tot een octrooi (tegen een vergoeding). Dit zowel om vervolgontwikkeling mogelijk te maken als om de kosten te dekken die hiermee gemoeid zijn. Octrooien worden daarom in beginsel alleen aangevraagd wanneer de (te verwachten) tegenprestatie opweegt tegen de kosten van de octrooiaanvraag.

Het voortijdig openbaar maken van deze kennis kan de bescherming van deze kennis in de vorm van een octrooi in gevaar brengen. Bijvoorbeeld door dat deze kennis al voortijdig openbaar is gemaakt in de vorm van artikelen, publicaties, (poster)presentaties op openbare gelegenheden als symposia of congressen, maar ook in discussies met niet-werknemers waarin de vertrouwelijkheid niet vooraf schriftelijk is gewaarborgd. Voorafgaand aan openbaarmaking dient daarom verplicht na te worden gegaan of het verstandig is de kennis zo mogelijk eerst te beschermen, bijvoorbeeld door middel van een octrooi. Na aanvraag van een octrooi kan de beschermde kennis naar wens gepubliceerd worden. De octrooiaanvraag zelf wordt na 18 maanden openbaar gemaakt.

Exploitatie van beschermde kennis

Voor inkomsten uit licenties of andere vormen van verhandeling van intellectuele eigendomsrechten geldt met uitzondering van aandelen dat de netto opbrengst daarvan wordt

verdeeld tussen de betrokken makers/uitvinders, de betrokken faculteit en het College van Bestuur volgens de verdeelsleutel $\frac{1}{3}$, $\frac{1}{3}$, $\frac{1}{3}$. Het College van Bestuur heeft Libertatis Ergo Holding BV (LEH) aangewezen om namens haar te handelen in deze. Om als makers/uitvinder(s) aanspraak te kunnen maken geldt als voorwaarde dat zij zich hebben ingespannen om de kennisexploitatie tot een succes te maken. De makers/uitvinders kunnen deze vergoeding laten uitbetalen of (indien en voorzover afgesproken binnen de eigen faculteit) vrij besteden voor onderzoek. De netto opbrengst is de opbrengst na aftrek van kosten zoals octrooikosten en andere kosten van bescherming, externe kosten voor advies, marketing en werkgeverslasten gemoeid met de uitvoering van deze regeling.

Voor de makers/uitvinders geldt dat in totaal maximaal €1 miljoen per persoon, per uitvinding in privé kan worden uitgekeerd. Het deel dat boven deze drempelwaarde uitkomt wordt in samenspraak met de makers/uitvinders aangewend voor universitaire doeleinden. Opbrengsten die ten deel vallen aan de faculteit kunnen in overeenstemming met facultair beleid verder intern worden verdeeld. Opbrengsten voor LEH worden aangewend ter dekking van toekomstige kosten voor kennisexploitatie waaronder het centrale octrooibudget.

Twee voorbeelden. Een wetenschapper van de Universiteit Leiden en een wetenschapper van het LUMC doen samen een uitvinding die netto € 120.000 oplevert. Deze opbrengst wordt eerst tussen de partijen (Universiteit Leiden en LUMC) gedeeld. De opbrengst van € 60.000 voor de Universiteit Leiden wordt daarna verdeeld via de verdeelsleutel van $\frac{1}{3}$ voor de uitvinder (€ 20.000), $\frac{1}{3}$ voor de betrokken faculteit (€ 20.000) en $\frac{1}{3}$ voor LEH (€ 20.000).

Twee medewerkers van de Universiteit Leiden doen samen een uitvinding die netto € 60.000 oplevert.) Beiden zijn werkzaam aan een andere faculteit. Het $\frac{1}{3}$ deel van het College van Bestuur gaat naar LEH (€ 20.000). De verdere opbrengst van € 40.000 wordt daarna verdeeld via de verdeelsleutel van $\frac{1}{3}$ voor de uitvinders (2 maal € 10.000), $\frac{1}{3}$ voor elk van de betrokken faculteiten (2 maal €10.000).

6 Spin-outs en het starten van bedrijven (artikel 7)

Nieuwe entiteiten zoals stichtingen en bedrijven waarbij universitair personeel of universitaire middelen betrokken zijn, kunnen alleen worden opgericht met expliciete toestemming van het College van Bestuur. Het is niet toegestaan om in het kader van subsidieaanvragen of verwerving van andere middelen toezeggingen te doen voor het al dan niet gezamenlijk oprichten van een nieuwe entiteit zonder voornoemde toestemming.

De onderstaande beschrijving ziet op het geval dat een medewerker naast de aanstelling dergelijke activiteiten wil ontplooiën. Indien een medewerker uit dienst gaat, kan hij/zij (al dan niet via een rechtspersoon) onderhandelen met de Universiteit Leiden over toegang tot kennis, materialen, mensen of faciliteiten. Omdat de samenloop van aanstelling bij een publiek gefinancierde onderzoeksinstituting en verantwoordelijkheid/betrokkenheid bij een (eigen) bedrijf meerwaarde moet hebben en potentiële risico's heeft, krijgt samenloop bijzondere aandacht in de regeling.

Uitgangspunten voor Spin-outs

Het College van Bestuur hanteert de volgende uitgangspunten:

- de betrokken afdeling of functionele eenheid hecht waarde aan de beoogde activiteiten van de beoogde onderneming;
- de beoogde activiteiten botsen niet met de wettelijke, ethische en praktische kaders;
- de (overige) betrokkenen ondervinden geen onevenredig nadeel van de beoogde activiteiten;
- kans dat de beoogde activiteiten tot relevant academisch onderzoek leiden;
- de initiatiefnemers kunnen goed blijven functioneren binnen hun (resterende) aanstelling;
- het niet waarschijnlijk dat de beoogde activiteiten tot schade leiden voor de Universiteit Leiden; en
- kans van slagen van de beoogde onderneming.

De haalbaarheid wordt mede gezien in het licht van de taken die wetenschapper dient uit te voeren in het kader van zijn (rest) aanstelling aan de Universiteit Leiden.

Ook in dit kader speelt het wettelijk verbod op staatssteun een rol. De Universiteit Leiden mag spin-outs geen voordelen geven ten opzichte van (mogelijke) concurrenten zonder redelijke vergoeding. Voordelen zijn meer dan geld. Ook wanneer materialen, mensen of faciliteiten ter beschikking worden gesteld, moet dat op voorwaarden die marktconform zijn. Niet alleen voor gebruik van beschermde kennis maar ook voor toegang tot apparatuur of voor het doen van (vervolg)onderzoek.

Het faciliteren van Spin-outs kan, na goedkeuring, onder meer omvatten:

- het treffen van een bijzondere regeling met betrekking tot de aanstelling van de betrokken medewerkers;
- het beschikbaar stellen van faciliteiten tegen een passende vergoeding, zoals toegang tot laboratoria;

- het investeren door de Universiteit Leiden of een door haar aan te wijzen derde, al dan niet door het nemen van aandelen;
- het ter beschikkingstellen van (beschermde) kennis tegen een passende vergoeding; en/of
- het bieden van een andere passende ondersteuning, bijvoorbeeld in de vorm van advisering door Luris over de te kiezen commercialiseringsroute in een bepaalde fase.

Proces en rolverdeling

Het College van Bestuur neemt zijn besluit op basis van de plannen van de initiatiefnemers en de steun van de betrokken Wetenschappelijk Directeur, decaan en deskundigen (in ieder geval vanuit Luris). Het verzoek wordt gedaan door de initiatiefnemers met steun van deze betrokkenen.

In het in te dienen verzoek wordt onder meer ingegaan op de motivatie voor het oprichten van een nieuwe onderneming ten opzichte van de mogelijkheid van uitlicentiering aan bestaande ondernemingen, de aard en omvang van de betrokkenheid van universitair personeel en de directe en/of mogelijke financieringsbronnen. Op basis van het definitieve verzoek kunnen de Wetenschappelijk Directeur, de decaan en betrokken deskundigen hun steunbrief schrijven.

De Wetenschappelijk Directeur doet er verstandig aan de initiatiefnemers te vragen hun plannen te laten toetsen. Enerzijds of deze plannen binnen de kaders van de Universiteit Leiden passen en anderzijds op bedrijfsmatige en financiële degelijkheid. Het eerste kan in overleg met de betrokken faculteit en deskundigen vanuit HRM. Het laatste kan via Luris, maar kan ook met behulp van externe deskundigen.

Verzoek

De initiatiefnemers dienen in het verzoek te verwoorden waarom het plan enerzijds past binnen de kaders van de Universiteit Leiden en anderzijds commercieel interessant is. Dat laatste kan eenvoudigweg door verwijzing naar het businessplan. Het eerste is echter cruciaal omdat in deze gevallen (een deel van) de initiatiefnemers naast een (deeltijd) aanstelling aan de Universiteit Leiden bedrijfsmatige activiteiten willen ontplooiën of zeggenschap willen in een bedrijf. Die zeggenschap is een breed begrip, het kan aandeelhouderschap zijn maar ook betrokkenheid als bestuurder of commissaris. Ook afspraken die hiermee gelijk kunnen worden geschakeld vallen hierbinnen. Mede om die reden moeten de initiatiefnemers volledige openheid van zaken geven over hun eigen rol in het initiatief, een en ander zoals nader uitgelegd onder het kopje 'Zeggenschap medewerker' hieronder.

Businessplan

Het hart van het verzoek wordt gevormd door een businessplan. Hoewel er veel varianten bestaan is de kern van een dergelijk businessplan altijd: wie is de klant en wat is het product of de dienst die klant waard? Wat zijn de alternatieven vanuit het oogpunt van deze (potentiële) klanten? Waarin onderscheidt het product of de dienst zich van bestaande alternatieven? Zeker voor initiatieven die verwijderd zijn van de markt is dit in grote mate gebaseerd op aannames. Echter, deze laten wel zien hoe de initiatiefnemers redeneren. Voor initiatieven zonder al ontwikkeld concept zijn mede

daarom de initiatiefnemers zelf van doorslaggevend belang. Is dit team op basis van de ervaring en expertise in staat om een onderneming te starten? Zijn zij in staat om de financiële, commerciële en technische zaken op een goede manier te regelen? Hebben ze de focus en ambitie om dit plan te verwezenlijken? Dat de betrokkenen zich rekenschap geven van deze rol en hun achtergrond moet ook blijken uit het businessplan.

Steunbrieven

De steunbrieven vormen een wezenlijk element omdat daarin door alle intern betrokkenen wordt aangegeven wat de meerwaarde en risico's zijn van het beoogde initiatief. Hierbij zijn de eerder genoemde uitgangspunten van belang. De Wetenschappelijk Directeur zal daarbij met name aandacht besteden aan zaken die te maken hebben met onderlinge verhoudingen binnen zijn afdeling, de aansluiting bij de wetenschappelijke strategie en de rol van de initiatiefnemers (met name op het gebied van belangenverstrengeling, wetenschappelijke integriteit en toekomstig onderzoek). De decaan zal aandacht besteden aan de aspecten op facultair niveau. Hierbij spelen zaken als HRM beleid, toegang tot faciliteiten en ruimtes een mogelijke rol. Luris en andere deskundigen zullen vooral de aspecten benoemen die aansluiten bij hun deskundigheid. In het geval van Luris betreft dat met name de juridische structuur, de mogelijkheden tot bescherming en exploitatie van de commerciële propositie.

Toetsing

Een dergelijk initiatief of verzoek wordt wat betreft de directe belangen van de Universiteit Leiden integraal getoetst. Bij deze toets staan de bovengenoemde uitgangspunten centraal. Wat betreft de bedrijfsmatige kansen wordt het initiatief marginaal getoetst. Bij deze laatste toets staan de drie hieronder genoemde gezichtspunten centraal:

- (Technische) haalbaarheid van de oplossing. Is het realistisch dat het zal 'werken'? Is er nagedacht over alternatieven? Vereist het vinden van de oplossing buitengewoon veel geluk of bijzondere apparatuur? Zijn er bijzondere omstandigheden nodig om de oplossing te laten werken?
- Maatschappelijke en commerciële impact. Is het maatschappelijk en commercieel nuttig en relevant? Is dit iets dat in een behoefte kan voldoen? Wordt er een probleem ervaren door (potentiele) klanten? Wat is een denkbare waarde-propositie voor dit initiatief?
- Investor Readiness. Zijn de betrokkenen in staat het initiatief zo ver uit te werken dat marktpartijen bereid zijn om (vervolg)ontwikkeling te financieren? Hebben zij de juiste vaardigheden en kennis? Hebben ze relevante ervaring? Hebben zij voldoende aandacht voor het initiatief?

Aandeelhouderschap Universiteit Leiden

Het houden van aandelen en besluitvorming over het beheer van aandelen en liquidatie namens de Universiteit Leiden vindt plaats binnen de 100% dochter Libertatis Ergo Holding BV (LEH). Wanneer er met universitaire kennis een nieuw bedrijf wordt opgericht kan de universiteit toegang verlenen tot het intellectueel eigendom dat daarvoor nodig is in ruil voor aandelen via LEH, opties

op aandelen, vergoedingsregelingen met inbegrip van royalties en dividenduitkeringen, of combinaties hiervan. LEH kan tevens aandelen ontvangen op basis van overeenkomsten met bestaande bedrijven.

Uitvindersvergoeding bij de nieuwe onderneming

De uitvinders/makers hebben recht op 1/3 van de netto liquidatie-opbrengst van een aandelenbezit dat LEH houdt ten bate van de Universiteit Leiden, voor zover die aandelen zijn verkregen als tegenprestatie voor het geven van toegang tot met intellectueel eigendom beschermde kennis.

Zeggenschap medewerker

Medewerkers van de Universiteit Leiden die zeggenschap willen in de Spin-out moeten hiervoor toestemming vragen. Dit is onderdeel van het verzoek zoals hierboven beschreven. Met zeggenschap wordt gelijkgeschakeld afspraken of feitelijke arrangementen die dergelijke zeggenschap mogelijk maken. Voorbeelden daarvan zijn optiecontracten op aandelen, een bestuursfunctie in een stichting die aandelen houdt, zeggenschap door een echtgenoot of een partner met wie de medewerker een langdurige relatie heeft, etc.

Juist door het verkrijgen van zeggenschap ontstaat voor de medewerker een bijzondere verantwoordelijkheid. De medewerker dient binnen de kaders te blijven die passen bij goede wetenschapsbeoefening. Naast de wettelijke kaders staan hierin de eerder genoemde kaders centraal (zie inleiding) van verantwoordelijkheid jegens de samenleving en de wetenschappelijke integriteit, maar ook de ethische consequenties van wetenschappelijk onderzoek en innovatie, zowel binnen de Universiteit Leiden als de maatschappij als geheel.

Het verzoek van de initiatiefnemers moet ook duidelijk maken wat voor zeggenschap zij wensen en hoe zij zelf zorgen dat de risico's worden beperkt. Daarnaast dienen zij de mate en wijze van zeggenschap te specificeren. Wat betreft aandeelhouderschap is de voor de academische wereld de norm 4.9% van het aandelenkapitaal. Echter, dit is geen recht. Initiatiefnemers moeten beargumenteren waarom direct (persoonlijke) zeggenschap voor hen van belang is en past bij het feit dat zij voortdurend dienstverband wensen aan de Universiteit Leiden. Hierbij moet aandacht worden besteed aan de wetenschappelijke normen en kernwaarden de Universiteit Leiden.

Een belangrijk begrip in dit kader is transparantie. Zeggenschap mag niet worden verhuuld en niet leiden tot een (mogelijk) belangenconflict, een en ander zoals toegelicht in de inleiding. In alle bovengenoemde gevallen geldt daarom dat alle betrokkenen verplicht zijn om alle relevante kennis en informatie te delen ten behoeve van de besluitvorming. Relevante kennis en informatie omvat bijvoorbeeld afspraken over eigendom en zeggenschap. Onder deze informatieplicht wordt ook verstaan de plicht om informatie over eventuele betrokken derde partijen te verstrekken (mogelijke aandeelhouders, de onderlinge verhouding tussen deze aandeelhouders en de mogelijke bestuurders, investeerders en samenwerkingspartners).

7 Rechten van medewerkers (artikel 9)

Intellectueel eigendomsrecht

De Universiteit Leiden volgt het wettelijk regime en de toepasselijke CAO-NU bij het ontstaan van intellectuele eigendomsrechten. Dat betekent dat in beginsel aan de Universiteit Leiden de rechten toekomen van de resultaten die haar werknemers behalen. Voor uitvindingen geldt dat medewerkers recht hebben op een vergoeding (zie onderdeel 5).

De overige rechten zoals de vergoeding die de wetenschapper kan krijgen uit de netto opbrengst uit kennisexploitatie en het verkrijgen van (indirecte) zeggenschap in een rechtspersoon die de onderzoeksresultaten van de wetenschapper verder ontwikkelt en/of op de markt brengt zijn reeds besproken in het voorgaande onderdelen (5 & 6).

Regeling Nevenwerkzaamheden

Consultancy activiteiten, indien verricht vanuit de universiteit, vallen naar hun aard buiten de regeling nevenwerkzaamheden, maar laten deze verder onverlet. Werkzaamheden die de medewerker verricht onder naam van de Universiteit Leiden en/of met gebruik van faciliteiten van de Universiteit Leiden vallen onder het toepassingsbereik van de regeling Werken voor Derden. Indien een medewerker werkzaamheden verricht buiten de Universiteit Leiden, bijvoorbeeld vanuit een bedrijf of als zelfstandige, dan is het hem of haar niet toegestaan te opereren onder de naam van de Universiteit Leiden of gebruik te maken van de faciliteiten van de Universiteit Leiden.

Een medewerker mag bijvoorbeeld op de website van zijn bedrijf wel vermelden dat hij als onderzoeker werkzaam is bij de Universiteit Leiden, maar gebruikte bewoordingen mogen niet duiden op een ander verband tussen het bedrijf en de Universiteit Leiden. De medewerker mag anders dan voor uitvoering van zijn werkzaamheden voor de Universiteit Leiden geen gebruiken maken van de faciliteiten van de universiteit, zoals laboratoria. Dat betekent ook dat de medewerker zonder toestemming geen andere mensen in het laboratorium mag toegelaten. Een medewerker die structureel werkzaamheden verricht buiten de Universiteit Leiden dient deze werkzaamheden aan te melden en te toetsen aan de Kaderregeling Nevenwerkzaamheden.